

ABONAMENTUL:
PE AN 3 COR. 20 FIL.
„ 1/2 „ 1 „ 60 „
„ 1/4 „ — 90 „

ÎN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.
„ 1/2 „ 3 „
— 0 —

Numeri singuratici se vând
în Cluj cu 5 fileri. Într'alte
locuri cu 6 fileri.

Răvașul

INSERTIUNILE
se plătesc după mări-
mea locului ce ocupă;
fiecare cm. □ costă o-
dată 10 fil., de 2 ori
8 fil., de 3 și mai multe
ori 6 fileri.

ADRESA:
„RĂVAȘUL“
CLUJ, — KOLOZSVÁR
6. JÓKAJ-UTCSA 6.

Redactor resp.: Dr. IULIU FLORIAN

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

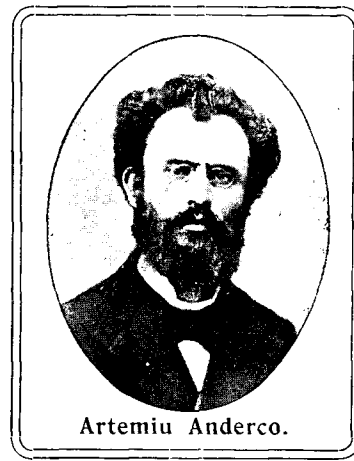
„Todor Todorescu.“

Este popa românesc alcătuit după închipuirea lui Rákossi Victor, în cunoscuta piesă teatrală »Clopote amuțite«. Batjocura aceasta de ticlială menită să mai mărească ura și disprețul față de noi, cu toate că și unii compatrioți maghiari s'au revoltat contra ei, mai continuă să amuseze publicul de teatre din țeară. În săptămâna aceasta s'a »jucat« de nou, a 5-a oară, la teatrul din Cluj. În Budapesta tot revine la ordinea zilei, și credem că în feliurite părți ale țerii colindă acum, prin teatrele de provincie, Astfel agitația cea mai tipică, — care ar trebui urmărită de procurori — se continuă împotriva noastră, neconturbată, ba aplaudată cu însuflețire. — Ne fiind în stare a împedeca noi injuria, ce se săvârșește împotriva noastră în atâtea părți, singurul lucru ce-l putem face, cu folos, e să învățăm și din acest nou cas. Se vedem cum nu trebuie să fie preotul românesc.

Nu credem să fie preot în întreg neamul românesc, care se întrunească toate slăbiciunile și reuțățile, câte le încarcă Rákossi pe popa lui: Todor Todorescu. El e bogat, pentru-că e trăgău fără milă și sgârcit fără păreche. Nu lasă nici să se încălzească în culina lui cineva, pe o clipită, fără să nu-l tragă, măcar punându-l să lucreze ceva. Când vin ciobanii dela munte cu turmele, într'o vifoniță de zăpadă, și aude că pe un tânăr ciobănel l'a aruncat furtuna într'o prăpastie, unde i-au perit și 5 berbeci, lui nu-i este de viața unui creștin, ca să-l mântuie, ci se ia la ceartă pentru berbeci, pân'ce ciobanii

il iau în bâte... E viclean, dar lipsit de ori ce cultură, nu știe nici cele mai elementare lucruri de bunăcuviință; se îmbracă prost, nu în reverandă, sau haine civile preoțești, ci ca un măcelar de pe sate; vorbește grobian, cu un ton răgușit, lipsit de demnitate, lipsit de blândețe, dar uneori lingușitor până la lașitate. Peste toate mai e și bețiv. În casa lui în 2—3 locuri sunt glăji cu vinars și cu păhăruțu lângă ele. Ori în care colț se află, vorbind, diregând, el înghite neconținut, când dintr'o glaje când dintr'alta, răgnind după fiecare păhar, cu tihneala și patima celui mai incorigibil alcoolist. La masă, unde are oaspe pe popa calvin, — rivalul seu, cel tinăr, — el nu face alta decât laudă mâncările și pe preteasa, și închină cu vin. Mai mult bea decât mănăcă. Și fiecare vorbă îi e un titlu de a bea de nou. »Pe asta trăbue să bem una« — este răspunsul lui refrenic la fie-care observare a popii calvinesc.

Așa e Todor Todorescu ca om. Ca preot e și mai puțin. El nu știe altceva decât se scoată dracii din oameni. Nu predică, nici cu cuvântul nici cu pilda. Storce înse poporul ignorant și din toate credințele deșerte își face șieși venite »scoțând pe dracu«. El pe prostia oamenilor își întemeiază stăpânirea, ear nu pe puterea cuvântului lui D-zeu. Doar nici nu crede nimic... De rugat nu se roagă. Că — având oaspe la masă pe popa calvinesc — el se așează lângă blid fără să-și facă măcar cruce, își scoate supă, până încă oaspele seu nici nu s'a așezat la masă... Și când, îmbiat să șeadă, acela își pune mâinile cruce, spre rugăciune... atunci, cu barba udă de supă, sare și Todor Todorescu

Artemiu Anderco.

de pe scaun, și cu o față de fariseu, ascultă și el cucernica rugăciune a popii calvinesc. Scena aceasta e penibilă. Incolo Todorescu se încrede în a-veea sa. Că el e om bun al Metropolitului din Sibiu, căruia îi face des pocloane, ear cu fișpanu e aproape prietin... doar la alegeri el îi lifereasă prompt voturile Românilor pentru candidatul guvernului. Pe deasupra e frate de cruce cu membri comitetului național, și în strînse, dar tainice legături cu — »Liga«...

— Așa batjocorește Rákossi într'o singură persoană toată viața noastră publică, bisericească și politică. Am schițat aceasta figură, ca să ne putem face măcar o idee despre întregă piesa și să învățăm.

Crestături.

— Audiența lui Kossuth Ferencz la Maiestatea Sa, în Viena, este și rămâne un fapt însemnat. Ispravă pe urma ei nu se vede încă, poate nici nu se va vedea în curind. Pricina înse e numai aceea că Maiestatea Sa în trebile militare nu vrea să mai facă pe placul kossuthiștilor. Ziarul »A nap« în nrul seu dela 14 Februarie st. n. publică un raport detaliat despre decursul acelei audiențe. După-ce Kossuth a arătat că despărțirea economică de Austria, prin înființarea unui teritoriu vamal independent, ar fi spre folosul amânduror părți ale Monarchiei, se

FOIȚA RĂVAȘULUI

Ioan Artemie Anderco.

(Continuare).

Priveștița ce se desfășură e răpitoare. La 6 ore dimineața soarele luminează pe deplin aceste înălțimi, — în văi însă sunt umbre dese și în bătaia de raze vezi în depărtare, spre miază-noapte, o mare agitată cu valuri uriașe, ce le constituie munții Bucovinei. Munții invescuți cu codrii seculari, prin cari Maramureșenii străbat adese-ori, când se duc la lucru de păduri, cum zic ei — »în Moldova«. În liniștea solemnă a acestei dimineți de Duminecă ascult pentru primadată în viața tulnicul, acest străvechiu instrument muzical, mai mult războinic decât păstoresc, al Românilor de codru. — După aceasta împărtășire cu natura și frumsețele ei, ne întoarcem spre sat, privind acum din înălțimea Prislopului și mai bine valea aceea frumoasă a Borșei împrejmuită de munți cu codrii de brădet și șerpuită de păraie cristaline, ce imbie atâtea frumseți helvețiene, și peste cari tronează, puternică straje, Pietrosul, rival al Alpilor. Aceasta este patria lui Artemie Anderco, pe care voiu să vi-l prezint în câte-va cuvinte acum, după-ce nu mai

este între cei vii. Din acest ținut a răsărit, aci și-a deschis sufletul pentru tot ce este bun și frumos și în fine tot aci și-a dat sufletul nesăturat de adevăr și frumseță, murind înainte de vreme.

Artemie Anderco s'a născut la 16 Februarie 1853 și a fost botezat în 4 Martie cu numele dublu de Ioan Artemie. Își și exprima mirarea într'un loc al scrierilor sale, că de ce nu l'au chemat ai săi pe numele Ioan; de altă parte dînsul se numește în scrierile ungurești consecvent Arthur. Tatăl său era preot în Borșa, aceasta comună mare, care acum are doi preoți și numără peste 6000 suflete, purtînd altfel și ea toate semnele caracteristice ale stărilor din Maramureș, în deosebi Jidovismul foarte numărîș și puternic reprezentat. Am avut ocaziune, să azist la adunarea »composesoratului« din Borșa, o organizațiune proprie a Maramureșenilor, cam analoagă cu organizația foștilor iobagi din Ardeal. Dl Dr. Florantin Mihályi este președintele acestui composesorat și în afaceri oficioase ca președinte a trebuit să vină la Borșa. În ședința »comitetului central« tot auziam pomenindu-se de »domnii munților«: că procesul cu »domnii munților« stă așa și așa, că »domnii munților pretind și pădurea«, că »ar trebui să ne împăcăm cu domnii munților«. Eram curios să știu, cari magnați sunt domnii munților din jurul Borșei și am întrebat

pe vecinul meu, cine sunt domnii munților? — »Iată ceia«, îmi răspunse călăuzul meu, arătând spre cei 6—7 Jidani, cari erau de față în ședința comitetului. Erau niște figuri tipice de parveniți printre boierii strănepoți ai lui Dragoș Vodă. Deși perciuinați — ca toți conaționali lor sērîntoci — erau bine hrăniți, surprinzător de voluminoși și îndrăzneți, conștii de toată gravitatea puterii banului, ce o reprezentau în mijlocul boierilor de naștere, dar fără parale. Deși știau foarte bine românește, când lua câte unul cuvântul, o dădea pe unguerie, arătând, că ei prezintă ceva mai mult decât tradiția istorică, pe care — cum se știe — Jidanul nu dă nimic, când e vorba de alții. Mai tērziu s'a ținut adunarea generală a composesoratului în curtea largă a impunătorului palat comunal. Președintele composesoratului a adresat mulțimii în care erau reprezentanții comunei întregi, un discurs călduros, agrăindu-i cu cuvintele »cinstiți boieri și frați!«. Aceste cuvinte sunau — pare-că — ca un echou din divanul oare cărui voivod Moldovean. Numai căt părea că s'aude în urma lor răspunsul ironic al »domnii munților«, cari nu voiau să fie — și nu puteau să fie — nici »cinstiți boieri«, nici »frați«.

În comuna aceasta, în atmosfera aceasta socială s'a născut și și-a trăit copilăria Artemie

spune că Maiestatea Sa ar fi zis: *Indeplinirea acesteia nu întimpină nici o greutate.*

»Kossuth — continuă »A nap« — a arătat apoi cum-că partidul independist dorește o intensivă politică națională-maghiară. A esplicat că neglijența de a maghiarisa ținuturile naționalităților apasă ca un groaznic păcat, asupra guvernelor de mai înainte. Naționalitățile constituiesc azi în Ungaria stat în stat și asta nu mai poate merge așa. Cu o politică consecventă și cu mijloacele cele mai estinse trebuiesc acesteia maghiarisate ca să se facă *cetățeni maghiari* ai patriei maghiare. O Ungarie mare unitară ar respinge cu triumf ori-ce atac, care i-ar amenința interesele de existență. Ear casa domnitoare ar avea totdeauna o tărie în Ungaria cea credincioasă Regelui.

Regele cu vedită interesare a urmărit fiecare cuvânt al lui Kossuth și a făcut și aci observarea: — »Nici aceasta nu întimpină vr'o piedecă«.

Așa scrie »A nap«.....

— **Alegerea dela Cehul-Selagiului**, care era se incheie șirul alegerilor dietale de acum, a fost o adevărată bătălie, nu balotaj. Alegătorii candidatului român, când să meargă la locul de votare au fost opriți de solgăbirău și gendarmi în uliță, sub cuvânt, că trebuie se-i cerceteze nu cumva au arme la sine? Li s'au luat alegătorilor români până și briceagurile și pipele. Ear după aceasta cercetare, în care sticlulele cu vinars se păreau sticle cu vitriol, — alegătorii lăsați se treacă erau luați în primire de niște bătăuși înarmați anume cu băte și bătuti strașnic. În încăierarea ce a urmat, candidatul român, George Pop de Băsești a fost lovit în cap, așa că în două locuri i-au spart capul. Se spune, că cel-ce l'a lovit mai strașnic a fost un — jidan. Astfel alegătorii români s'au împrăștiat, candidatul român, sângerat s'a dus acasă, și alegerea s'a sfârșit așa că candidatul liberal, bar. Bornemisza a primit 1465 voturi, ear G. Pop de Băsești 25. — Alegerea va fi atăcată.

RĂVAȘUL CLUJULUI

Serata Reuniunii femeilor.

Serata de asară — Joi 23 Februarie n. a Reuniunii femeilor a succés peste așteptare în toată privința. Publicul a avut o sară foarte plăcută, iar Reuniunea femeilor »S. Maria« a adaus la scurtul său trecut un succés mai mult. Publicul după împrejurări destul de numeros și ales a rămas pe deplin mulțămît și tot așa de mulțămît a rămas și comitetul aranjator, căci succésul atât moral, cât și material a fost deplin. Pe la 1/2 8 ore a început a veni publicul așa că după 8 s'a început producțiunea după următorul program: »Veselia« lui Domizetti a pregătit o bună dispoziție care a ținut până în sfârșit. Corul tinerimii și în esecutarea punctului acestuia și în a punctului 4 în »Serenada« lui Vidu s'a produs foarte bine și pe dreptul a fost viu aplaudat. Mișcătoarea poezie »La icoană« de Vlăduța a fost foarte bine interpretată de D-șoara Virginia Podoabă, care s'a indentificat întru toate cu nefericita mamă din poezie, ceea-ce pe foarte mulți i-a înduișat. Judecata favorabilă a publicului exprimată prin furtunoase aplause, au lăudat'o în deajuns. — Foarte plăcut surprins a rămas publicul de prestațiunile în violină și pian a D-șoarelor Elena și Alesandrina Hossu, —

al nostru. Tatăl său se vede că era un preot învătă și serios. — El însuși îl descrie ca foarte serios și amintește, că avea multe cărți latinești, nemțești, românești și ungurești. El a fost și cel dintăiu dascăl al copiilor săi, destul de numeroși. Artemie ni-o spune, că »profesorul cel dintăiu mi-a fost tată-meu, și conșcolarul cel dintăiu sora-mea Lina«. Din școala de-acasă a trecut la cea din comună, având învățător pe un Ioan China și Ciril Borzău. Din Borșa, în virstă de 7 ani, a fost dus la școală în Vișeu, având de învățător pe un anumit Faulhaber, despre care ne spune, că era vestit de bețiv și că-i bătea strajnic.

După 2 ani a fost dus la Sighetul Marmăției la școală, unde a rămas până în 1866, absolvând a doua clasă gimnazială. Pe a treia clasă a fost adus la Cluj în gimnaziul Piaristilor, unde a petrecut numai un an, dar acesta a fost de mare importanță pentru dezvoltarea lui intelectuală și națională. Șovinismul cel mare, cel cultivau profesorii Piaristi și atunci, și disprețul, cu care erau tractați Românii, după-cum însuși

precum și de quinteul de violină esecutat de universitarii T. Moldovan, B. Bașiota, V. Muntean, Poruț, și I. Florian. La sfârșit artistul dela operă din București Dnul M. Ștefănescu ne-a cântat mai multe cântece frumoase, prin ce și-a asigurat sprijinul publicului pentru concertul, cel va da Miercuri dimpreună cu profesorul A. Kneisel. Di Ștefănescu a avut o escelentă acomanpaniere, prestată din gentileță de D-șoara Ana Pop. Pe la 10 ore a urmat dansul, cel foarte dorit de neastâmpărata tinerime. S'a jucat, până în zori, începând cu Hora, continuând cu vals, romană, ardeleană și sfârșind cu nu știu ce..... La cuadrilul I, erau peste 50 părechi.

Atâta deocamdată despre prlma serată în stil mai mare a tinerii Reuniuni, sperăm că încurajată de acest prim succés, Reuniunea va mai da prilej publicului românesc a se întruni la petreceri așa de senine și înseninătoare.

Răsboiul din Asia.

Situația pe câmpul de luptă.

Nici o ciocnire mai însemnată nu s'a întâmplat în celea din urmă trei săptămâni. Au fost numai niște hărțueli neînsemnate. Japonezii au aruncat scrisori în tabăra rusă, prin cari — arătând stările triste din Rusia și laudând mult stările din Japonia — îndemnau pe ostași să se predea. Cu scrisorile deodată aruncau și ilustrații, din care se vedea, cât de bine le merge prisionierilor ruși din Japonia. — Rușii nu au rămas datori. Au aruncat avant posturilor japoneze scrisori, în cari spun, că se miră, că cu astfel de mijloace vreau să câștige ostașii ruși, cari se luptă pentru țară și împărat și nu vreau să se mesete în afacerile politice. — În noaptea de 14 spre 15 Februarie Rușii au cucerit satul Waitnosan. În ciocnirea aceasta Japonezii au avut pierderi însemnate.

Mijlocitori de pace.

Mult s'a vorbit de pace în timpul din urmă, — zierele oficioase rusești însă desmînțiau aceste știri. Acum din nou vin știri despre o apropiată pace. Se zice, că împăratul Germaniei a scris Țarului, că el ori când stă gata, să se facă mijlocitor de pace. — Despre regele nostru încă se scrie, că ar fi recomandat Țarului, să încheie pace și Țarul nu ar mai fi contrar păcii, de care-ce acum ar lipsă de putere în lăuntrul țării.

CĂRȚI DIN ORI CE PĂRȚI

Porumbacul-de-sus, 20 Ian. st. n. 1905.

În numele poporului din parochia gr-cat. a Porumbacului-superior cott. Făgărașului vin a mulțămii pentru fapta de binefacere și jertfă, ce credincioșii noștri, au știut aduce bisericei lor, din îndepărtările înspăimântătoare ale Americii. Căci dacă împinși de nevoile zilelor noastre, siliți să treacă mări, ca în sudoarea frunții și primejduirea vieții să-și agonisească pânea de toate zilele, jertfesc și din puținul ce au, eu cum voiu putea să exprim mai bine mulțumita și recunoștința ce le datorez, decât arătând lumii aceste suflete curate și tari de Români și creștini, ce cu atâta dragoste se alipește de biserică lor.

1. Ioan Lazariciu 10 cor., Gligore Lazariciu 10 c., Franz Wolf 7/25 c., Nicolae Silca 5 c., Nichifor Mihaie 5 c., Dionisie Mihaie 5 c., Nicolae N. Mihaie 5 c., Petru Mihaie 5 c., Simion Capatina 5 c., Gavriela Capatina 5 c., Ilie Copaciu 5 c., Spiridon Voineag 5 c., Dumitru

mărturisește, i-au făcut naționaliști înfocați. Despre reacțiunea aceasta națională își da samă, încă de pe atunci băiatul cel de 14 ani, pentru-că în »Amintirile« sale scrise în 1871 o relevează și o esplică, spunându-ne (de altfel în limba unurească), că tactica șovinistă a Piaristilor din Cluj, cu totul contrară toleranței, cu care îi tractau profesorii din Sighet, i-a făcut așa Români, încât cu reneșării maghiarizatei nici nu vorbeau; haine ungurești nu purtau și-și țineau de glorie, că nu vorbesc ungurește, decât când sunt siliți, ca să răspundă profesorilor în clasă. Când — la încoronarea regelui — Ilie Măcelariu a pus tricolor românesc pe casa sa și s'a lătit vorba că »frații Unguri« vor să rupă stindardul, și Artemie al nostru are printre acei studenți români, cari toată noaptea au străjuit lângă casa lui Măcelariu. »Cu un cuvânt, — zice Anderco în »Amintiri«, — părinții Piaristi și-au ajuns scopul: eram fanatizați. Prin batjocurirea națiunii au făcut din noi așa Români, cum nici noi n'am fi crezut«.

Interesant, că aici în Cluj a început Anderco a-și scrie memoriile, (cum am spus: ungurește),

Voineag 5 c., Mateiu Posia 5 c., Maria M. Posia 2/25 c., Vasile Silca 5 c., Costandin Silca 5 c., Chirion Capatina 5 c., Magalina Ch. Capatina 2/25 c., Jozef Grich 5 c., Ilisie Silca 5 c., Nichifor Bardas 5 c., Nicolae Polosan 5 c., Procopie Francu 5 c., Pavel Cismaș 5 c., Candit Comșa 5 c., Luca Ciplic 5 c., Franz Kegel 5 c., George Trandafir 5 c., Petru G. Mihaie 5 c., Ioan Boriga 5 c., Nicolae I. Francu 5 c., toți din Porumbacul-de-sus.

2. Simion Calin 25 centi, Tanase Albean 25 c., Simion Posia 25 c., Nicolae Calin 25 c., Ioan Comsiutia 25 c., Avisalom Schiopu 10 c., Vasile Posia 10 c., Gavriela Pavel 50 c., Constantin Mitor 25 c., Dumitru Cotoara 25 c., Dionisie Bogdan 15 c., Aurel Bogdan 10 c., Mateiu Cotoară 5 c., George Gavriloiu 10 c., Alesandru Mațiu 25 c., Alecse Glajar 10 c., Nicolae Bratu 25 c., Nicolae Stoia 10 c., George Gavriloiu 15 c., toți din Porumbacul-de-jos.

3. Ilie Pavel 10 c., Ioan Vas 10 c., Petru Boer 10 c., Nicolae Dobrin 10 c., Nicolae Bogdan 10 c., Moise Bogdan 10 c., George St. Boer 10 c., Vasile Cucu 10 c., Ioan Cucu, 10 c., Eugenia Cucu, 10 c., Ionița Dobrin 10 c., George Stanciu 10 c., Filimon Vas 10 c., Ioan Sarafin 10 c., toți din Arpașul-de-jos.

4. Andrei Chiș 25 c., Ana Chiș 25 c., Victoria Chiș 10 c., Nicolae Bardas 50 c., Ioan Trantor 25 c., Maria Folea 15 c., Andrei Guia 10 c., din Cârțișoara. Nicolae Stanciulea 10 c., George Oană 5 c., Ioan Pastea 5 c., George Cepos 25 c., Dionisie Restea 10 c., Nicolae Caplea 20 c., Nichifon Nicula 5 c., Ioan Marcu 25 c., Ioan Pastea 25 c., din Sărata. Nicolae Bica 10 c., Dionisie David 10 c., George Precup 25 c., din Scoreiu.

5. Mitrofan Popa 25 c., Mateiu Murășan 20 c., Ioan Terea 20 c., Zacharia Păcală 25 c., Domnica Păcală 25 c., George Popa 25 c., din Glimboaca. Ioan Ursu 15 c., Iacob Mitor 10 c., Ioan Negroae 20 c., Achim Micu 10 c., Gavriela Francu 10 c., din Vlădeni. — Nicolae Jordan 25 c., Cornățel. — Ioan Dancu 10 c., Mateiu Mihaie 10 c., Ion Vintilă 10 c., Florea Badilă 10 c., din Avrig. — Zosim Candulețiu 10 c., Petru Morar 25 c., din Cârța. — Simion Similia 10 c., Șpring. — George Dămian 10 c., Cuculata. — Simion Crețar 10 c., Lupsia. — Vasile Potroca 10 c., Porcești. — Istrate Șancu 10 c., Ibașfalău, — George Bacău 10 c., Pian. — Nicolae Muntean 20 c., Alamor. Simion David 25 c., Chirpăr. — Vasile Popa 10 c., Simion Dordea 10 c., din Diag. — Ioan Târnoavean 10 c., Hosman. — Toma Comșa 10 c., Găinar. — * * * americani 1 dolar. Suma totală 236 coroane 75 fileri.

D-zeu să le răsplătească însutit.

Nicolae Comșa,
preot gr-cat.

Lăscud, Ian. 1905.

Deși cam târziu, Vă rog să binevoiți a da loc între creștăturile prețuitului »Răvaș« și următoarelor șire. Ziua de 6 Noemvrie 1904, a fost o zi de sărbătoare pentru poporul din comuna Lăscud. Atunci s'a ținut adunarea învățătorilor din tractul protopot. gr-cat. al »Iernotului«, la care adunare a luat parte aproape întreg poporul. A avut ocașie a asculta acolo o disertație foarte instructivă și bine potrivită pentru popor, anume despre »alcool și urmările lui« — cetită de președintele Teofil Moldovan, învățător în Ernot. După adunare, sara s'a dat o producțiune cu declamații, teatru și cântări, urmată de dans și pusă la cale de harnicul învățător din loc Valeriu Platon.

Deși comuna Lăscud zace într'un loc ferit atât de calea ferată cât și de drumul țării totuși la oara ficsată, sala era plină de public inteligent chiar și din depărtări mai mari.

Despre producțiune amintesc următoarele: O fetiță cam de 8 ani, îmbrăcată în costum alb și cu un păr peptenat frumos pe spate, declamă poezia drăgălașă: »Limba mea«. Iți era mai mare

și după celea atinse mai înainte. coincidența aceasta de timp și loc este esplicabilă. Primele notițe sunt lingvistice. Face o comparație între dialectul din Ungaria și Ardeal înșirând în două coloane câteva cuvinte ungurești și apoi românești. Iar primele notițe de jurnal datează din 22 Aprilie 1867 și cuprind »cuvintele mai însemnate ale șefului de clasă, venerabilul profesor Tury Imre« *) După un an de astfel de școală, disgustat de șovinismul, cu care se vede, că nu era obișnuit și apoi întemplantându-se să devină și bolnăvicios, s'a reintors iarăși la Sighetul-Marmăției și acolo a continuat clasele gimnasiale până în sfârșit, când a făcut maturitatea. Toate pățaniile și lucrurile mai însemnate din anii aceștia și le-a descris frumos în des amintitele »Amintiri«.

(Va urma).

*) De model citez câteva: »Ki füstölöm ezeket a rühös, kasznos, taknyos disznókat; menjetek oda, Balázsfalvára, és povedáljatok a magatok nyelvén; mind tertiába rakom«.

Posta Redacției.

— »Trei prietini« — Au sosit. Vom vedea de i-om putea găzdui ori ba. **Amadeus.** Primit în ultimul moment. Ne gândim la un Nr. în »Cărțile Săteanului român«. De acord? Și ce ai alege? **Amicului Chi-puri** vom da de aici înainte mai în fiecare număr. Avem originale vr'o 5, cari așteaptă rîndul să vadă lumina, și să le vadă lumea.

La administrația „Răvașului“ se află:

Călimdarul Poporului pe 1905.

Prețul 40 fil. plus porto 10 fil.

Cartea Durerii, de E. Bougaud. Prețul broșurată 1-50. legată eleg. 2 cor. 50 fil.**Castelul din Carpați,** de Jules Verne. Broș. 1 cor. 60 fil. plus porto 10 fil.**Vechile Episcopii,** de Dr. Bunea. Prețul 2 c. 50 fil. plus porto 10 fil.**Ep. P. P. Aron și D. Novacovici,** de Dr. Bunea. Prețul 4 c. 50 f. plus 20 fil. porto.**Discursuri, Autonomia bis.** de Dr. Bunea. Prețul 5 cor. plus 20 fil. porto.

— **Un învățacel** se primește în tipografia »Carmen« a dlui Petru P. Barițiu din Cluj (Strada Ferencz József-út 58).

Mama S-tului Augustin, de Bougaud-Salba. Legată eleg. în pânză 4 cor. broș. 3 cor. Porto 30 resp. 20 fil.**Cărțile Săteanului Român.** Numărul 1. Schițe din popor, de G. Stoica, 10 fil. Nr. 2. Păcatele noastre, de P. Suci, 15 fil. Nr. 3. Căzanie populară, de I. Roman, 20 fil. Pentru 50 fil. toate trei se trimit franco.**Visuri trecute,** de Alesandru Ciura. Prețul 1 c. plus 10 fil. porto.**Cântece,** de Emil Sabo. Prețul 1 cor. plus 10 fil. porto.**Ierarhia Românilor,** de Dr. A. Bunea. Prețul 3 cor. plus 10 fil. porto.

Cine suferă de **Epilepsie** și stări nervoase, se ceară (nevoie) sgârțiri broșura despre Epilepsie care se trimite gratis și franco dela »Privil. Schwanen Apotheke,« Frankfur ta. Main. 35-52.

Conținutul următoarelor preparate sunt recunoscute de foarte bune de profesori și medici renumiți **Senegin** contra tusei, răgușelei, durerii de pept, ofitei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei seci. **Vindecă sigur și repede.** Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Caspic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Centarin. Contra morburilor de stomac, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomac, greața și vomarea, sgârțirile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la morburii secrete, 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons, Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburii, precum palpitatea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai decât să comandeze **Laxbonbons** zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

Chimicale, drogă, legături și bandagerie chirurgice. Instrucție pentru prepararea diferitelor vinarsuri, liqueruri, rom și altele. Tee rusice, parfumuri, săpunuri, crem escelent pentru față și mâni. Articole cosmetice, oleu pentru păr. Esență pentru picatul și întărirea părului. Apa de gură și dinți precum și praf. Ori-ce fel de articol din bransă. Toate foarte ieftine. Faceți întrebare și vă veți convinge.

(67) 7-10

Cornel Demeter.

apotecar în Orăștie (Szászváros) Iskola-u. 55

Despre păcatele sătenilor.**Căzanie populară**

de Ioan Roman.

A apărut, în »Cărțile Săteanului Român« (Nr. 3) și costă 20 fil. plus porto 3 fil. Comandele se se adreseze la: Răvașul, Cluj, Jókai u. 6. sz.

Pentru sezonul de toamnă și iarnă

recomandă

NEUMANN M.

liferant c. și reg. de curte

Cluj, (Kolozsvár) Mátyás király tér.

Haine de toamnă și iarnă.

Căputuri de tranziție (Double, Ulster, Raglan).

Pardesiuri de toamnă.

Havelo (cu mâneci și fără mâneci).

Căputuri eonomie, cupțușite cu stofă, ori cu blană.

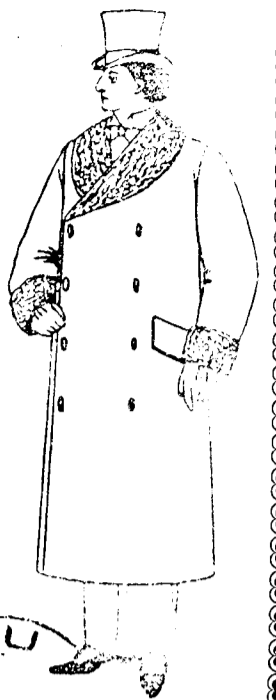
Haine negre de salon și frac.

Bunde de ălătorie și oraș.

Mare deposit de vestminte pentru copii.

Mustre și liste de prețuri la cerere gratis și franco. — La comande din provincie ca măsură e destul a trimite o haină veche.

24 (47-)

Mare magazin de sicrie.

Nr. Telefonului 448. **Intreprindere** Nr. Telefonului 448.

de transportul cadavrelor și de înmormântare

MUNTYAN PÉTER

cel mai ieftin institut de înmormântare în Cluj, Strada Uni6-utca nr. 13 și Monostori-út 87.

Recomand în atențiunea P. T. publicului din loc și jur institutul meu de înmormântare bogat provăzut cu sicrie colorate, decorate, de stejar ori aramă, precum și cu toate cele de lipsă la înmormântare, torțe, făclii, cruci, cununi, petele, vestminte de doliu, pe lângă cele mai echitabile prețuri. — Primesc transportare de cadavre în loc și în provincie, ca și în străinătate. Aranjaz înmormântări simple ori foarte pompoase și garantez serviciul cel mai prompt.

Inmormântări de copii dela 6 coroane în sus.
» » oameni mari dela 16 coroane.

—> **Atelier de măsar și strugar.** <—

Cerënd sprijinul P. T. public însuși jalnic, semnez cu distinsă stimă

(58) 2-10

Petru Muntean.

50.000 părechi de păpuți**4 păr. pentru numai fl. 2-80**

câtă vreme mai ține marfa se vor vinde pentru acest preț de batjocură din pricina cumpărării unei mari masse de ghetă. 1 păr. pentru domni și p. p. dame de piele, brunetă ori neagră, cu șinoare, de prima calitate și cu talpă bine cuită; 1 păr. p. domni și 1 păr. p. dame păpuți de modă, cu »paspoik«, foarte eleganți, fasonul cel mai nou, cupțuși bine pentru iarnă, foarte draguți și ușori de purtat. Mărimea după cm. Toate patru păr. numai fl. 2-80. Trimiterea prin rambursă ori anticipând banii, o face:

Esp. de păpuți a lui S. Urbach

Krakau Nr. 154/K.

Schimbul permis, și banii se returnează la dorință, astfel risicul eschis. (45) 11-12

Mare surprindere!**600 bucăți numai cu fl. 1-95.**

Un orologiu aurit, Anker precis cu catenă potrivită, umblă punctuos pentru ce se dă garanță de 3 ani, 1 cravată de mătasă modernă pentru domni, 3 batiste fine, 1 inel pentru domni cu imit. de peatră scumpă, 1 sugaretă cu chichlimbar, 1 cuțit de busunar cu cele de lipsă, 1 broș pentru dame (noutate), 1 oglindă minunată pentru toaletă, 1 portmoneu de piele pentru bani, 1 coșuleț de mărgele minunat de frumos, 1 păr. bumbi de manjete, 3 bumbi de căm. la pept, toate aur Double cu cheia patent, recușite de scris de nikel, prima, 1 p. butoni de simili briliante, 3 obiecte de jux de mare efect hazliu pentru tineri și bătrâni, un draguț album, cu 36 icoane cele mai frumoase din lume, 20 obiecte necesare la coresp. și încă 520 alte obiecte nesmintit de lipsă în casă. **Toate laolaltă** cu orologiu — care singur e vrednic banii aceia, costă numai 1 fl. 95. Trimiterea cu rambursă ori trimițând banii înainte la casa de export.

S. URBACH, Krakau Nr. 154 K.

NB. Pentru ce nu cunvine să retrimite banii, astfel risicul eschis (66) 9-

Un bucătar, român necăsătorit, cu aplicare, într'o condiție sigură, aici în Cluj. Unde? — spune administrația acestei foi.

Două clăi de Fîn, foarte bun, se află de vânzare în Cluj.

A se adresa la Administrația foii.

În binevoitoarea atenție!

Cine voește să bea o cafea bună e rugat a cere **Preț-curentul** românesc dela subsemnata firmă română din Fiume, în care se află tot soiul de marfă pentru întreținerea casei cu prețuri foarte moderate, cari se expediază în pachete postale de 5 kgr. liber de vamă și porto-postal.

Ofer calitățile cele mai bune de cafea cu următoarele prețuri:

Cafele.

Nr.	La comandă e bine să se amintească și numărul cafelei	1 Kg.	5 Kg.
		C. f.	C. f.
1.	Santos — naturală și aleasă	2 50	12 50
2.	Menado-Liberia — cu boabe galbuie foarte mari	2 90	14 50
3.	Rio-mărgele — are un gust foarte bun	1 90	14 50
4.	Portorico — foarte căutată, mărime mijlocie	2 90	14 50
5.	Portorico-Piraldi — cel mai fin soi de Portorico	3 60	18 —
6.	Cuba — fină	3 —	15 —
7.	» — mai fină	3 20	16 —
8.	» — cea mai fină	3 50	17 50
9.	» — mărgele, calitate foarte bună	3 20	16 —
10.	» — specialitate, de fineță rară, boabe mari foarte frumoase	3 70	18 50
11.	Jamaica — cunoscută pretutindene de cafea bună	3 10	15 50
12.	Java Vienne — foarte frumoasă cu boabe egale	3 30	16 50
13.	Java Aurie — soi ca menado, ușoară	3 40	17 —
14.	Neylgherry — cafea grea, foarte recomandabilă	3 40	17 —
15.	Ceylon fină	3 50	17 50
16.	» Plantațiune — cel mai fin soi de Ceylon	3 80	19 —
17.	» Mărgele Plantaț. cel mai fin soi de Ceylon	4 20	21 —
18.	Mocca arabă — tare zdrobită, dar foarte fină	3 60	18 —
19.	Rio mărgele — Cuba Nr. 6	—	14 75
20.	Portorico Nr. 4 — Cuba amestec. mărgele	—	15 25
21.	Java Aurie — Jamaica	—	16 25
22.	Mocca — Cuba Specialitate de cafea	—	18 15

Promit serviciu prompt și cu acurateță, rugând P. T. public românesc pentru binevoitorul sprijin.

Cu profundă stimă

Import de cafea și tea

Romul Pascu

Fiume.

1-6